

بسم الله الرحمن الرحيم

شهروند الکترونیکی

شاخه: کاردانش

زمینه: خدمات

گروه تخصصی: کامپیوتر

رشته مهارتی: تصویر سازی رایانه ای و تولید چند رسانه ای

شماره رشته مهارتی: ۳-۱۷-۱۰۱-۳۱۷ و ۳-۱۷-۱۰۱-۳۱۷

کد رایانه ای رشته: ۶۲۳۲ و ۶۲۳۳

نام استاندارد مهارت مبنا: شهروند الکترونیکی

کد استاندارد متولی: ۶۰۶۲۴/۱/۲

شماره ی درس: نظری: ۱۸ عملی: ۶۹۹

سرشناسه: شکرریز، محمدرضا، ۱۳۵۶-
عنوان و نام پدیدآور: شهروند الکترونیکی [کتاب درسی] شاخه ی کاردانش، زمینه ی خدمات، گروه
تحصیلی کامپیوتر... شماره ی درس نظری ۹۸ عملی ۱۰۶۹۹/ محمدرضا شکرریز؛ برنامه ریزی محتوا
و نظارت بر تالیف دفتر برنامه ریزی و تالیف آموزش های فنی و حرفه ای و کاردانش.
مشخصات نش: تهران: پیام کوثر، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری: ۳۴۷ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۰۱۰-۰۴-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۳۴۷.

موضوع: کامپیوتر

موضوع: اینترنت

موضوع: تکنولوژی اطلاعات

شناسه افزوده: شکرریز، محمدرضا، ۱۳۵۶-

شناسه افزوده: سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی. دفتر تالیف و برنامه ریزی درسی آموزش فنی
و حرفه ای و کار دانش

رده بندی کنگره: ۱۳۸۹/۸۶ش ۰۰۴۷۷

رده بندی دیویی: ۰۶۹۸/۵۰۳۷۳

شماره کتابشناسی ملی: ۲۱۲۲۶۵

send

همکاران محترم و دانش‌آموزان عزیز:

پیشنهادها و نظرهای خود را درباره‌ی محتوای این کتاب به نشانی: تهران- صندوق پستی شماره‌ی ۴۸۷۴/۱۵ دفتر برنامه‌ریزی و تالیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

tvoccd@roshd.ir

پیام نگار (ایمیل)

www.tvoccd.medu.ir

وبسایت (وبسایت)

مهریزی محتوا و نظارت بر تالیف: دفتر برنامه‌ریزی و تالیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش

عنوان و کد کتاب: سه‌بند الکترونیکی-۶۱۲/۱۸

مجری: انتشارات پیام کوثر

شماره درس: ۳۰۰ و ۶۹۹

مؤلف/مؤلفان: محمد شاکری

مدیر هنری و طراح گرافیک: سید علی‌رضا ضیایی

محتوای این کتاب در بیست و یکمین جلسه مورخ ۱۳۸۹/۰۳/۲۵ کمیسیون تخصصی رشته‌ی کامپیوتر دفتر برنامه‌ریزی و تالیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش (اعضاییت: بتول عطاران، سید حمیدرضا ضیایی، افشین اکبری، فرنگیس شاکری و حسن رحیمی) تأیید شده است.

نوبت و سال چاپ: اول ۱۳۹۱ قیمت: ۵۰۰ تومان تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی/ چاپ و صحافی: چاپ معاصر

ناشر: انتشارات پیام کوثر

نشانی ناشر: خیابان انقلاب، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت) بن بست بین پلاک ۳ طاق اول تلفن: ۶۶۴۱۲۳۳۸

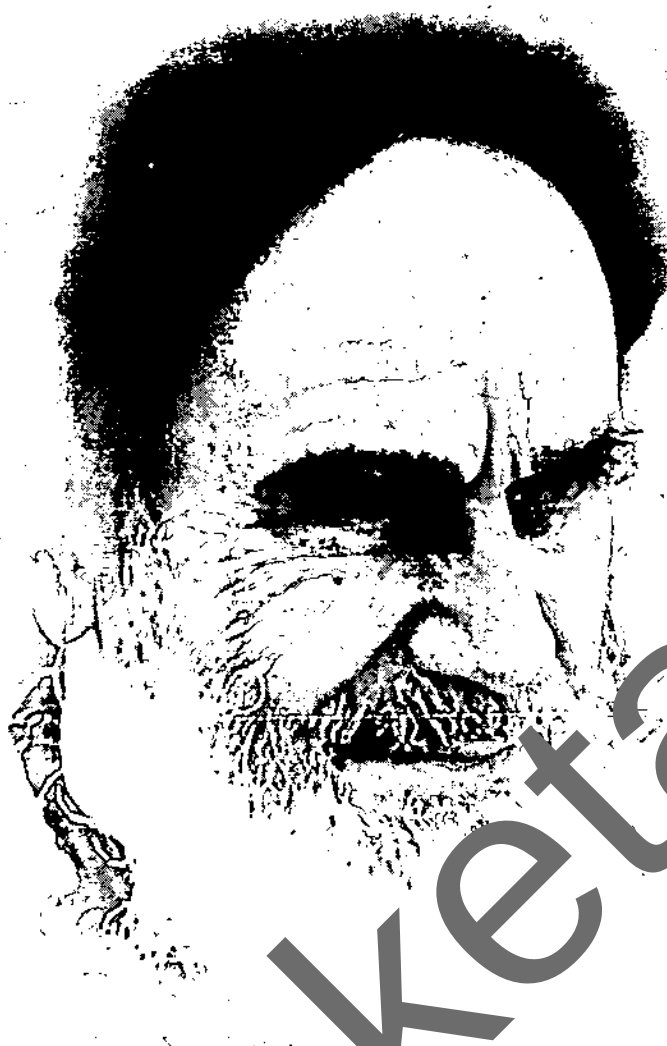
نظارت بر چاپ و توزیع: اداره‌ی کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی- ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شعبه مسئول)

تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت: www.chap.roshd.ir

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۰۱۰-۰۴-۵

بدانید مادام که در احتیاجات صنایع پیشرفت نیست خود را
پیش دیگران دراز کنید و به در یوزگی عمر را بگذرانید، قاصد
ابتکار و پیشرفت در اختراعات در شما شکوفا نخواهد شد.
امام خمینی (ره)

فهرست

.....	مقدمه ناشر	
.....	مقدمه مولف	
۱.....	فصل اول: مفاهیم پایه رایانه	
۲.....	۱-۱- مقدمه	
۴.....	۱-۲- چگونه یادگیری کامپیوتر برای شما مفید واقع می شود؟	
۶.....	۱-۳- فناوری اطلاعات و زندگی شما: اکنون و آینده	
۱۹.....	فراگیر شدن فناوری اطلاعات: تلفن همراه، پست الکترونیکی، اینترنت و دنیای مجازی	
۲۴.....	۱-۵- اولین های همه منظوره: تنوع کامپیوترها	
۳۰.....	۱-۶- شناخت رایانه خودتان: چگونه شما می توانید رایانه برای خود تهیه کنید یا ارتقاء دهید؟	
۴۶.....	۱-۷- جایگاه فناوری اطلاعات کجاست؟	
۵۶.....	خلاصه فصل	
۵۷.....	فعالیت کارگاهی	
۵۸.....	خودآزمایی	
۵۹.....	فصل دوم: توانایی کار ویندوز	
۶۰.....	۲-۱- مقدمه	
۶۰.....	۲-۲- انواع نرم افزار	
۶۶.....	۲-۳- کار با ماوس و صفحه کلید	
۶۹.....	۲-۴- راه اندازی رایانه	
۷۰.....	۲-۵- آشنایی با میز کار ویندوز	
۸۰.....	خلاصه فصل	
۸۱.....	فعالیت کارگاهی	
۸۲.....	خودآزمایی	
۸۳.....	فصل سوم: مدیریت پوشه، پرونده و برنامه های کاربردی	
۸۴.....	۳-۱- مقدمه	
۸۴.....	۳-۲- مدیریت پرونده در ویندوز	
۹۷.....	۳-۳- جستجو	
۱۰۰.....	۳-۴- برنامه های جانبی ویندوز	
۱۰۷.....	۳-۵- استفاده از سیستم راهنمای ویندوز	
۱۱۱.....	خلاصه فصل	
.....	فعالیت کارگاهی	
.....	خودآزمایی	
۱۱۱.....	فصل چهارم: شبکه جهانی اینترنت	
۱۱.....	۴-۱- مقدمه	
۱۱۶.....	۴-۲- مزایا و کاربردهای اینترنت	
۱۱۷.....	۴-۳- اتصال به اینترنت	
۱۲۲.....	۴-۴- پایگاه، صفحه وب و مرورگر	
۱۲۸.....	۴-۵- وارد شدن به پایگاه و تنظیم مرورگر	

۱۳۰		۴-۶ جستجوی اطلاعات در اینترنت
۱۳۶		خلاصه فصل
۱۳۷		فعالیت کارگاهی
۱۳۸		خود آزمایی
۱۳۹		فصل پنجم: پست الکترونیکی
۱۴۰		۵-۱ مقدمه
۱۴۰		۵-۲ عبور و ساختار پست الکترونیکی
۱۴۱		۵-۳ ایجاد یک آدرس پست الکترونیکی
۱۴۳		۵-۴ وارد شدن به صندوق پست الکترونیکی
۱۴۵		۵-۵ دریافت نامه های رسیده
۱۴۶		۵-۶ ارسال نامه
۱۴۸		۵-۷ ضمیمه کردن نامه به پیام
۱۴۹		۵-۸ باز کردن نامه خیره کننده و پیرونده ضمیمه نامه
۱۵۰		۵-۹ دفترچه آدرس
۱۵۱		۵-۱۰ تنظیمات
۱۵۴		خلاصه فصل
۱۵۵		فعالیت کارگاهی
۱۵۶		خود آزمایی
۱۵۷		فصل ششم: موتورهای جستجو
۱۵۸		۶-۱ مقدمه
۱۵۸		۶-۲ شناسایی اصول کار با یک موتور جستجو
۱۶۴		۶-۳ ترکیب یا اضافه کردن یک معیار برای جستجو
۱۶۷		۶-۴ جستجو از طریق پیمایش در وب
۱۷۳		۶-۵ جستجوی پیشرفته
۱۷۸		۶-۶ ذخیره کردن تصویر از صفحه وب
۱۷۹		۶-۷ شناسایی اصول چاپ یک صفحه وب
۱۸۱		۶-۸ اضافه کردن یک صفحه وب به پوشه های علاقمندی ها و بوک مارک
۱۸۸		خلاصه فصل
۱۸۹		فعالیت کارگاهی
۱۹۰		خود آزمایی
۱۹۱		فصل هفتم: ارتباط امن
۱۹۲		۷-۱ مقدمه
۱۹۳		۷-۲ خطرات و مشکلات پیغام های ناشناس
۲۰۰		۷-۳ مقابله با ویروس ها
۲۰۷		۷-۴ اطلاعات مجرمانه، ریسک های امنیتی
۲۱۴		۷-۵ خرید اینترنتی و حقوق مصرف کنندگان
۲۲۲		۷-۶ هوشیاری در اینترنت

۲۱۶	۷-۷ کنترل و نظارت والدین
۲۴۴	خلاصه فصل
۲۴۵	فعالیت کارگاهی
۲۴۶	خودآزمایی
۲۴۷	فصل هشتم: کار با سایت های گوناگون
۲۴۸	۸-۱ مقدمه
۲۴۸	سایت های خبری
۲۵۲	۸-۲ سایت های دولتی
۲۵۶	۸-۳ سایت های مصرف کننده
۲۶۰	۸-۴ سایت های مسافرت
۲۶۴	۸-۵ سایت های امور
۲۶۹	۸-۶ سایت های استخر
۲۷۵	۸-۸ سایت های سلامت
۲۸۰	۸-۹ سایت های تجاری
۲۹۰	خلاصه فصل
۲۹۱	فعالیت کارگاهی
۲۹۲	خودآزمایی
۲۹۳	فصل نهم: فرم های آنلاین
۲۹۴	۹-۱ مقدمه
۲۹۶	۹-۲ فرم آنلاین چیست؟
۳۰۴	۹-۳ امنیت در اینترنت
۳۱۲	خلاصه فصل
۳۱۳	فعالیت کارگاهی
۳۱۴	خودآزمایی
۳۱۵	فصل دهم: مشارکت الکترونیکی
۳۱۶	۱۰-۱ مقدمه
۳۱۷	۱۰-۲ پرداخت الکترونیکی قبوض
۳۲۵	۱۰-۳ خرید یا رزرو بلیط سفر
۳۲۷	۱۰-۴ خرید اینترنتی
۳۲۸	۱۰-۵ امور آموزشی
۳۲۹	۱۰-۶ گروه های مورد علاقه
۳۳۰	خلاصه فصل
۳۳۱	فعالیت کارگاهی
۳۴۶	خودآزمایی
۳۴۷	منابع

مقدمه ناشر

بار الها بیکران سپاس تو را، از اینکه مشمول رحمت بیدریغ تویم و همواره چتر لطف و عنایت بی نهایت تو بر ما سایه مهر خود را گسترده است.

همانطور که می دانید رایانه و گسترش رشته های آن در فعالیتهای مختلف اطراف ما به حدی افزایش یافته است که استفاده از نرم افزار های کاربردی مشاغل مختلف در سطح جامعه و یادگیری آنها به امری اجتناب ناپذیر بدل گشته است. به طوری که یک فرد خلاق می تواند با فراگیری یک یا مجموعه ای از نرم افزار های مرتبط به هم در رشته مورد نظر، اشتغال خود را بپراحتی فراهم آورد.

انتشارات پیام کوثر با هدف گسترش فرهنگ مهارت آموزی و خدمت در جهت رفع مشکل اشتغال کشور با همکاری تعدادی از معلمان هنرآموزان با تجربه رشته کامپیوتر اقدام به تالیف تعدادی از کتب شاخه کاردانش کرده است. این کتاب پس از مرحله بررسی و تصحیح و تصویب در شاخه کاردانش به تصویب و تایید نهایی رسید که جایز داد از تلاش های شبانه روزی دفتر برنامه ریزی و تالیف آموزش های فنی و حرفه ای و کاردانش سازمان پژوهش و برنامه ریزی وزارت آموزش عالی و به خصوص سرکار خانم دکتر عطاران که با راهنمایی های بیدریغ خود بر غنای هر چه بیشتر کتاب افزونند. تشکر و سپاسگزاری را داشته باشیم.

امید من مولف این کتاب بر این است که این اثر بتواند ذره ای از وظیفه ما را در قبال دانش و فرهنگ این مرز و بوم و هنجاریان عزیز و آینده این کشور بزرگ و عظیم اسلامی به انجام رسانده باشد.

در انتها از جناب آقای شکر علی شریف موسس و جناب آقای عباسی بابت طراحی سرفصلها و صفحه آرایی این کتاب و زحمات شبانه روزی سایر دوستان که در آماده سازی این کتاب بنده را یاری نمودند، کمال تشکر را دارم.

باتشکر

محمد مهدی ریاضی

مقدمه مولف

شهروند الکترونیک کیست؟ شاید برای این عنوان نتوان تعریف جامعی ارایه نمود که در بر گیرنده همه ی ابعاد آن باشد. براساس استاندارد شهروند الکترونیک جهانی یا همان E-Citizen، شهروند الکترونیک کسی است که از حداقل دانش لازم درباره مفاهیم پایه فناوری اطلاعات و ارتباطات برخوردار است، توانایی برقراری ارتباط با اینترنت و ارسال و دریافت پیامهای الکترونیک از طریق پست الکترونیک (Email) را دارد و همچنین اطلاعات، خدمات، کالاها و نرم افزارهای مورد نیاز خود را از طریق اینترنت جستجو می کند. ضمن این که چنین فردی باید نسبت به تامین امنیت شخصی و خانواده در برابر آسیبهای اینترنت گاهی داشته باشد و بتواند امور مختلف زندگی خود را تا حد امکان از طریق شبکه های اینترنتی انجام دهد. به بیانی واضح تر شهروند الکترونیک کسی است که از توانایی لازم برای کار با رایانه برخوردار باشد و بتواند از اینترنت برای انجام سریعتر و موثرتر امور روزمره زندگی از قبیل برقراری ارتباط با دیگران، خرید و فروش، تعاملات بانکی، استخدام، مسافرت، تفریح، سرگرمی، درمان و... استفاده کند. به طور خلاصه می توان گفت که شهروند الکترونیک به شهروندی گفته می شود که توانایی استفاده از خدمات الکترونیک دولتی را در حد مطلوب داشته باشد، در واقع شهروندان الکترونیک همان کاربران جوان اطلاعاتی هستند. امروزه در بسیاری از کشورهای پیشرفته جهان، اغلب شهروندان ویژگی های یک شهروند الکترونیک را دارند. لزوم چنین تحولی در کشور ما نیز احساس می شود. پیام پنهان در استاندارد شهروند الکترونیک این است: «بزودی شهروندان الکترونیک نیاشید، اساساً شهروند به حساب نمی آید.» بنابراین تمام کسانی که می خواهند در عصر حکمرانی اطلاعات، زندگی موفق داشته باشند، نیازمند فراگیری مهارت های لازم در فناوری اطلاعات هستند.

شهروند الکترونیک در مقایسه با شهروند سنتی زندگی مدرن تری را تجربه می کند، برای زندگی در عصر ارتباطات و اطلاعات اعتماد به نفس بیشتری دارد و با اطمینان بیشتری از حقوق شهروندی خود دفاع می کند. صرفه جویی در وقت و هزینه ها با توجه به انجام بسیاری از کارها بدون نیاز به خروج منزل یا محل کار و همچنین کاهش هزینه های تردد شهری و بین شهری، از دیگر مزایای شهروند الکترونیک است. فراگیری مهارت های شهروند الکترونیک، توانایی استفاده از فناوری های ارتباطی نوین را در شهروندان افزایش می دهد و به این ترتیب آنها را برای استفاده از تسهیلات و خدمات دولت الکترونیک آماده می سازد. کاهش خطرات ناشی از تردهای زاید درون شهری و بیرون شهری از قبیل تصادفات رانندگی، سرقت و...، توانایی کنترل منطقی دسترسی فرزندان به اینترنت، کاهش ترافیک و به تبع آنلودگی هوا و توانایی انجام خریدهای راحت تر و بهتر از دیگر تسهیلاتی است که با تحقق دولت الکترونیک و شهروند الکترونیک می توان به آن دست یافت.

این کتاب بر اساس استاندارد شهروند الکترونیک سازمان آموزش فنی و حرفه ای وزارت کار و امور اجتماعی در ده فصل تألیف شده است. بسیاری از مطالب اولیه کتاب را هنرجویان در استاندارد کاربرایان و کاربران نیمه اقرار اداری فرا گرفته اند و در اینجا از جهت یادآوری ارایه شده است. هنرآموزان محترم می توانند از این بخش به عنوان یک منبع برای تدریس عبور نمایند. هر بخش از فصل های کتاب با یک پرسش کلیدی آغاز می شود که مطالب آن به پرسش پاسخی و ای آن پرسش خواهد بود. این پرسش ها به نوعی اهداف رفتاری هر فصل را هم توجیه خواهند نمود.

اینجانب امیدوارم که تا حد قابل قبولی از عهده ارایه یک کتاب مناسب برآمده باشم. این در حالی است که اعتماد به کامل و بی نقص بودن این اثر نداشته و امیدوارم که هنرآموزان و هنرجویان عزیز با ارسال پیشنهادات، نظرات اصلاحی و مشکلاتی که در این کتاب با آن مواجه می شوند، به بنده و انتشارات کوثر در بهبود و اصلاح آن کمک کرده تا ما نیز بتوانیم در چاپ آتی کتابی پر بارتر در اختیار هنرجویان عزیز قرار دهیم. در پایان از همه همکاران و کارشناسان دفتر تألیف و بررسی آموزشی امورشهای فنی و حرفه ای و کارودانش که در تألیف این اثر با اینجانب همکاری داشتند، تشکر و قدردانی می نمایم.

محمدرضا شکرریز

a_shekariz@yahoo.com